

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > Biografier, erindringer (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Birgitte Gøye

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/frederik-poulsen>)

Birgitte Gøye

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 358

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer>.

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/birgitte-goeye)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/birgitte-goeye)

[5-5/biografier-erindringer-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/birgitte-goeye)

[60-60/birgitte-goeye](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/birgitte-goeye))

(<https://twitter.com/home?>

status=. Aktiviteten kan ses

på <https://www.historie->

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/biografier-erindringer-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-)

[60-60/birgitte-goeye](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-60-60/birgitte-goeye) **in**

(<http://www.linkedin.com/shareArticle?>

[mini=true&url=https://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-)

[5-5/biografier-erindringer-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-)

[60-60/birgitte-goeye&title=\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-60-60/birgitte-goeye&title=)

Grethe Jacobsen

Birgitte Gøye – en biografi.

Gads forlag. 248 sider. 299,95 kr.

Af Jytte Kjær Schou

Den hidtil eneste biografi om den magtfulde adelskvinde er krævende læsning, men giver et velfunderet og detaljeret indblik i hendes liv og betydning.

Børnerimet "Birgitte, Birgitte, Begøje" har bevaret Birgitte Gøyes navn for eftertiden, men hvem hun egentlig var, ved de færreste. Med denne biografi får hun en velfortjent plads i danmarkshistorien. Forfatteren, dr.phil. Grethe Jacobsen, har et indgående kendskab til 1400-tallet og 1500-tallets danske samfund og har skrevet flere bøger om kvinder i historien, bl.a. "Magtens kvinder".

Den historiske biografi er ikke fiktion, men bevæger man sig langt tilbage i tiden, bliver kilderne mere sparsomme, og der er brug for at supplere fakta med kvalificerede gæt for at tegne et mere end skitseagtigt portræt af den biograferede. Det har forfatteren med sin omfattende viden helt styr på, selv om man må trække lidt på smilebåndet, når hun f.eks. bruger klichéen, at Birgitte Gøye som rødhåret sikkert har haft temperament. Kilderne er især breve, hvoraf kun ganske få er bevaret fra Birgittes egen hånd, men brevene til hende giver et godt indtryk af, hvilken betydning hun havde for andre mennesker. Dertil kommer hendes ligprædiken, bag hvis florumvundne sprog gemmer sig en levnedbeskrivelse, som vel at mærke kun lægger vægt på den afdødes dyder.

Forfatteren fortæller også den større historie om en privilegeret stand og dens forankring i den sociale og politiske samfundsorden. Birgitte tilhørte den rige og magtfulde højadel og færdedes ved hoffet, hvor hun bl.a. blev en nær ven af dronning Dorothea. Det er den verden, forfatteren giver os et indblik i. Birgitte levede i en politisk og religiøs brydningstid. Med Reformationen i 1536 blev den lutherske tro officielt landets

religion. Birgitte og hende mand, Herluf Trolle, der havde studeret ved tyske universiteter, var begge ivrige lutheranere, og det prægede deres liv. Bl.a. var de inspireret af Luthers tanker om skoler, hvor børn kunne lære at læse, så de kunne studere Bibelen og salmerne og blive gode kristne.

Forfatteren lægger vægt på at vise, at Birgitte var andet og mere end en mægtig mands egenrådige datter og en berømt søhelts trofaste hustru. Hun var belæst, og de mange breve til hende viser, at hun var en skattet ven og rådgiver. Hun var kendt for sin godgørelse over for de fattige. Hun var også kunstinteresset og fik fremstillet smukke gravmæler til sig selv og familiemedlemmer, ligesom hun donerede kostbare kunstværker til et par kirker. Hendes netværk var omfattende, og hun færdedes i magtens cirkler, hvor hun gjorde sin indflydelse gældende. Hun havde en høj social status, som hun bevarede livet igennem.

Hun fremstår som et meget selvstændigt menneske, der vovede at trodse sin far og stedmor, og efter 15 år slap hun ud af en tvungen trolovelse, så hun kunne gifte sig med en mand efter eget valg, den senere søhelt Herluf Trolle. Ægteskabet var barnløst, men Birgitte havde flere børn til opfostring, og flere unge adelsjomfruer fik en del af deres opdragelse hos hende og blev en del af hendes store netværk.

Man får et indtryk af et ligeværdigt ægteskab, hvor ægtefællerne var fælles om stort og småt. Herluf Trolle viser i sine breve stor omsorg for hustruen og hendes skrantende helbred. De var begge lensmænd og havde ejendomme spredt over hele landet. Det betød hyppige rejser, og efterhånden som Herluf Trolles embedspligter tog mere og mere tid, fik Birgitte en stor del af ansvaret for at bestyre deres ejendomme og tage sig af økonomien.

Birgitte fremtræder som et menneske med mange kompetencer. Ægteparrets fælles store projekt Herlufsholms Kostskole bærer ganske vist mandens navn, men hans tidlige død betød, at Birgitte reelt stod med ansvaret. Det blev hendes livslange opgave at sørge for at sikre skolens fremtid. Det førte til arvemæssige tvister, men også juraen var Birgitte bekendt med.

Bogen er en værdifuld tilføjelse til danmarkshistorien. Den er indbydende med mange relevante illustrationer, men den har et akademisk præg med mange noter og litteratur- og kildehenvisninger. De mange detaljer, som f.eks. de mange personer og opremsningen af deres slægtsforhold, spærrer for overblikket. Det råder en kort, sammenfattende epilog til dels bod på, men det begrænser målgruppen.

[Historie-online.dk, den 1. maj 2024]

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/frederik-poulsen>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

**CLARAS KRIG - EN PIGES
DRAMATISKE KAMP FOR AT
OVERLEVE**

([https://www.historie-online.dk/boger/claras-krig-en-piges-dramatiske-](https://www.historie-online.dk/boger/claras-krig-en-piges-dramatiske-kamp-for-at-overleve)

LEONARDOS UNIVERS

<https://www.historie-online.dk/boger/leonardos-univers>)

PIO. FLUGTEN TIL AMERIKA

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/pio-flugten-til-amerika>)